

Annonce

Promilleafgiftsfonden for landbrug

*I takt med at recirkulerede gødningsprodukter bliver tilgængelige, og reglerne strammes om den konventionelle husdyrgødning, stiger behovet for viden om, hvad de alternative gødninger indeholder.
Foto: Casper Laursen Foto: Casper Laursen*

Landmænd: Gødning af madaffald skal være rent

Økologiske planteavlere står i et dilemma. De har brug for næringsstofferne i husholdningsaffald og andre recirkulerede restprodukter, men rester af plast og risiko for indhold af sprøjtemidler og andre miljøfremmede stoffer bekymrer.

✍ Af **Karen Munk Nielsen**, kommunikationskonsulent i Innovationscenter for Økologisk Landbrug

🕒 11. november 2021, 13:05

🕒 Læsetid: 4 minutter

 [Mark og stald](#) [Recirkulering, Næringsstoffer](#)

Økologiske planteavlere står i et dilemma. De har brug for næringsstofferne i husholdningsaffald og andre recirkulerede restprodukter, men rester af plast og risiko for indhold af sprøjtemidler og andre miljøfremmede stoffer bekymrer.

Økologiske planteavlere er klar til recirkulering. I en række interview i forskellige projekter om recirkulering giver landmændene udtryk for, at det er helt nødvendigt at lukke kredsløbet og hente næringsstoffer tilbage til markerne fra borgere, virksomheder og institutioner. Men ikke for enhver pris. Gødningerne skal være rene – eller i hvert fald »rene nok«, som nogle af de adspurgte formulerer det.

Landmændenes holdning til recirkulerede gødningsprodukter er undersøgt dels i VARGA, et stort miljøteknologisk udviklingsprojekt, dels i 'Ren recirkulering', der aktuelt gennemføres af Innovationscenter for Økologisk Landbrug med støtte fra Promilleafgiftsfonden for landbrug og Fonden for økologisk Landbrug.

»Nogle landmænd har nultolerance over for plast og andre urenheder, andre udtrykker, at der skal være 'styr på det'. Der må ikke flyve plastik rundt, og de vil vide, hvad der videre sker med det i jorden: Om det nedbrydes og i så fald til hvad? De forventer, at andre tager ansvar for, at affaldet er rent nok til at genanvende som gødning,« forklarer Casper Laursen, Innovationscenter for Økologisk Landbrug og arbejdsparkeleder i projekt 'Ren recirkulering'.

Villighed varierer

VARGA-undersøgelsen er foretaget af Seges Økologi Innovation i 2019 blandt større sjællandske planteavlere. Den konkluderer desuden en betalingsvillighed for kvælstof på omkring 10 kr. pr. kg i gennemsnit, men med stor geografisk forskel alt efter adgangen til kvælstof. Det forestående skridt i retningen af udfasning af konventionel husdyrgødning vil formentlig flytte betalingsvilligheden yderligere, vurderer Casper Laursen.

I takt med at recirkulerede gødningsprodukter bliver tilgængelige, og reglerne strammes om den konventionelle husdyrgødning, stiger behovet for viden om, hvad de alternative gødninger indeholder. Det gælder såvel ønskede næringsstoffer som uønskede, miljøfremmede stoffer.

»Pesticidrester er generelt ikke et problem i disse gødninger, og vi forventer heller ikke, at evt. indhold af hormoner og medicin vil være det, alene fordi der er

tale om vandopløselige stoffer, der hurtigt nedbrydes i jorden,« konkluderer Anton Rasmussen, projektleder i Innovationscenter for Økologisk Landbrug, på baggrund af de analyser der indtil videre er foretaget i projekt 'Ren recirkulering'.

Han påpeger i den sammenhæng, at den konventionelle husdyrgødning på ingen måde er et renere produkt end de recirkulerede gødningsprodukter, tværtimod.

Til gengæld kan såvel have-/parkaffald som afgasset husholdningsaffald indeholde rester af plast, der stammer fra poser og anden emballage. Det er synligt, og det er en gennemgående kilde til bekymring hos landmændene, der blandt andet frygter, at mikroplast i jord og afgrøder kan blive et problem på den længere bane. Der er i dag regler og grænseværdier for indholdet af plast over 2 mm, men indholdet af mikroplast er der hverken regler for eller megen viden om endnu, men det er et område, man vil arbejde videre med det kommende år, fastslår Casper Laursen.

Hør mere på kongressen

På Økologikongressen 26. november præsenterer Anton Rasmussen og Casper Laursen beregninger af, hvor meget køkkenaffald og spildevandsslam, der potentielt kan recirkuleres til de økologiske marker. Jakob Magid, Københavns Universitet, og Annemette Palmqvist, Roskilde Universitet, fortæller om kvalitet og risici ved brugen af recirkulerede produkter som gødning.

Oplæggene indgår i den ene af tre sessioner under overskriften Cirkulært landbrug. De øvrige to er 'Fremtidens gødning til økologer – fra køkken til mark' og 'Recirkulering gennem biogas'.